

ที่ สม ๐๔๐๓/๓๕

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีห้ามผู้กระทำผิดเข้าประเทศตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๕๘
เรื่อง การไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีการไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีข้อเท็จจริง ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริงและสภาพปัญหา

๑.๑ ผู้ร้องเป็นคนต่างด้าว อยู่กินกับสามีคนไทยและมีบุตรอายุ ๘ ขวบ ผู้ร้องเป็นผู้ดูแลบุตรเป็นหลักเนื่องจากสามีมีอาชีพรับจ้างระหว่างประเทศ เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ผู้ร้องไม่สามารถเดินทางไปตรวจลงตราภายในกำหนดเวลาการอนุญาตได้ เนื่องจากรัฐบาลมีคำสั่งห้ามเดินทางออกนอกเคหสถานตามมาตรการควบคุมโรค จึงถูกดำเนินคดีฐานพำนักอยู่ในประเทศไทยเกินกำหนดระยะเวลาอนุญาต (overstay) กว่า ๑ ปี และถูกส่งตัวกลับประเทศต้นทางและถูกห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นระยะเวลา ๑๐ ปี ตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๕๘ เป็นเหตุให้ไม่สามารถกลับมาดูแลบุตรได้

๑.๒ คำสั่งดังกล่าวออกโดยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยอาศัยความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เนื่องจากในช่วงเวลานั้น มีคนต่างด้าวบางจำพวกประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว แต่อยู่เกินระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ซึ่งกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

๑.๓ ผลของคำสั่ง ที่ ๑/๒๕๕๘ ตามนัยในข้อ ๑.๒ ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถกลับเข้าประเทศไทยเพื่อดูแลบุตรได้เป็นเวลา ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๒ (๑) ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งห้ามอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ทำให้ภาระการเลี้ยงดูบุตรตกอยู่กับสามีของผู้ร้องซึ่งมีอาชีพรับจ้างระหว่างประเทศเพียงผู้เดียว ทั้งนี้การที่ครอบครัวอยู่แยกกันอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กเมื่อเทียบกับเด็กในวัยเดียวกัน

๒. ข้อพิจารณา...

๒. ข้อพิจารณา

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ได้รับรองสิทธิเด็กที่จะได้รับการดูแลเพื่อร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย และมาตรา ๗๑ ได้รับรองสิทธิการสร้างครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) ข้อ ๑๐ (๑) ที่กำหนดให้รัฐคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัวเพื่อดูแลความเป็นอยู่และการศึกษาของเด็กที่ยังพึ่งตนเองไม่ได้

๒.๒ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) เน้นย้ำความสำคัญของครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่ช่วยเหลือหล่อเลี้ยงให้เด็กเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ โดยข้อ ๙ กำหนดให้รัฐประกันว่าเด็กจะไม่ถูกแยกออกจากบิดาหรือมารดาตามหลักการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก ข้อ ๑๐ ระบุว่าคำร้องของเด็กหรือบิดามารดาที่จะเดินทางเข้าหรือออกนอกรัฐภาคี เพื่อการกลับไปอยู่ร่วมกันใหม่เป็นครอบครัวจะได้รับการดำเนินการ โดยรัฐภาคีในลักษณะที่เป็นคุณ มีมนุษยธรรมและรวดเร็ว โดยเด็กที่อาศัยอยู่ต่างรัฐกับบิดามารดามีสิทธิที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัวและการติดต่อโดยตรงกับทั้งบิดาและมารดาอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่ในสถานการณ์พิเศษ และข้อ ๑๘ กำหนดให้รัฐจำเป็นต้องใช้ความพยายามอย่างที่สุดเพื่อประกันว่าทั้งบิดาและมารดามีความรับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก สอดคล้องกับความคิดเห็นทั่วไปของคณะกรรมการ ประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (General Comment No. 14) ว่า การคุ้มครองประโยชน์สูงสุดของเด็กจำเป็นต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นกรณีไปและการแยกเด็กออกจากบิดามารดาเป็นสิ่งสุดท้ายที่ควรกระทำ ซึ่งประเทศไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมีพันธกรณีต้องเคารพ ปกป้อง และส่งเสริมให้สิทธิดังกล่าวเป็นจริง

๓. ข้อเสนอแนะ

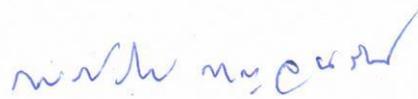
กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ จึงมีมติให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือคำสั่งให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ ต่อกระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ปรับปรุงคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๕๘ เรื่อง การไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ข้อ ๓ ให้ครอบคลุมกลุ่มคนต่างด้าวซึ่งมีสามีหรือภรรยาเป็นคนไทยและมีบุตรที่มีสัญชาติไทยภายใต้การดูแล เพื่อรักษาประโยชน์สูงสุดของเด็กและการดำรงอยู่เป็นครอบครัว

๓.๒ ระหว่างดำเนินการตามข้อ ๓.๑ หากต้องส่งตัวคนต่างด้าวซึ่งมีบุตรสัญชาติไทยกลับประเทศต้นทาง ให้ประสานกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการช่วยเหลือให้เด็กสามารถติดต่อโดยตรงกับบิดาหรือมารดาที่ได้รับโทษอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาความเป็นครอบครัว รวมถึงหลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก และในการพิจารณาทบทวนการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวจะต้องดำเนินการอย่างมีมนุษยธรรมและรวดเร็ว เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดผลเสียต่อเด็กให้น้อยที่สุด

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาข้อ ๓ ผลเป็นประการใด โปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๘๙ (ปีนุช)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๗๒๐